

KATHOLIEKE STUDENTENACTIE-JONG-VLAANDEREN (KSA), Vlaamse jeugdbeweging.

In de bewogen periode na de Eerste Wereldoorlog werd de KSA gesticht door de Vlaamse bisschoppen. Ingevolge een jarenlange discussie en conflicten in de periode 1925-'30 tussen het Algemeen Katholiek Vlaamsch Studentenverbond (AKVS) en de kerkelijke overheid, die niet tot een voor het episcopaat bevredigende oplossing leidden, werd door de bisschoppen ten slotte een nieuwe jeugdbeweging voor middelbare leerlingen in het leven geroepen: de KSA. Omdat elke bisschop sterk op zijn autonomie gesteld was en ook omdat de situatie van het AKVS in elk bisdom anders lag, verliep de organisatie van de nieuwe beweging in elke Vlaamse provincie anders.

In 1928 kreeg Karel Dubois van zijn bisschop de opdracht in West-Vlaanderen een strijdend katholieke jeugdbeweging te organiseren. De leus „Vlaanderen hernieuwen in Christus” geeft een goed idee van de tijdsgeest die het katholieke Vlaanderen in de jaren omstreeks 1920 beheerste. *Hernieuwen*, gesticht in 1928, is het ledenblad. In Oost-Vlaanderen, waar in 1927 de E.H. Ver-cruyssen de leiding kreeg, was er een duidelijke conflictsituatie met het AKVS. Van het begin af echter kregen de Vlaamse vorming en de jeugd de nodige aandacht. Via Oost-Vlaanderen liet de Duitse jeugdbeweging, vooral Neu-Deutschland, beïnvloed door Romano Guardini, haar invloed gelden.

In de Antwerpse en Brabantse gouwen (aartsbisdom Mechelen) kwamen pas in 1931 de eerste KSA-groepen tot stand. In Limburg ten slotte evolueerden de AKVS-groepen langzaam in de richting van de katholieke actie.

Reeds in het begin van de jaren omstreeks 1930 werd door de vijf Vlaamse gouwen op bepaalde vlakken samengewerkt en overleg gepleegd.

Het tijdschrift *Hernieuwen* werd in 1932 het algemene ledenblad en in 1939 werd *Richten*, dat reeds sinds 1933 het Westvlaams leidersblad was, verbreid over heel Vlaanderen.

In 1937 werd in Oost-Vlaanderen aan de KSA het element Jong-Vlaanderen toegevoegd.

Dit naar elkaar toegroeien werd de eerste keer bevestigd door de oprichting in 1934 van de Interdiocesane Federatie KSA-Jong-Vlaanderen met een algemeen secretariaat te Roeselare.

De beweging rustte op twee ideologische pijlers: het katholieke-actie-element en het jeugdbewegingselement. Als Katholieke Actie-beweging was KSA lid van het Jeugdverbond voor Katholieke Actie (JVKA), dat ook in België tot stand kwam na de oproep van Paus Pius XI tot deelneming van de leken aan het georganiseerd apostolaat van de Kerk (encycliek *Urbi Arcano*, 1922).

In de jarenlang aanslepende discussie tussen voor- en tegenstanders van de algemene en de gespecialiseerde katholieke actie opteerde de KSA voor de specialisatie volgens standen en milieus, die door Jozef Cardijn, stichter van de Katholieke Arbeidersjeugd, met klem verdedigd werd.

De methoden en karakteristieken van de jeugdbeweging werden ontleend aan de Duitse jeugdbeweging (vlaggen, liederen, symbolen, enz.) en

aan de scouts (spel en openluchtlevens).

Sinds de Tweede Wereldoorlog werden geschiedenis en evolutie van KSA-Jong-Vlaanderen getekend door twee problemen, die tot op heden nog geen bevredigende oplossing kregen en elkaar voortdurend doorkruisen:

a) de autonomie van de gouwen versus de noodzaak van integratie;

b) de twee-eenheid KSA als volwaardige jeugdbeweging, of KSA als katholieke actiebeweging, anders gezegd: milieubeweging voor studerende of Jonge Kerk.

In de na-oorlogse jaren werd de beweging leerstellig en methodologisch grondig opgezet. Aangepaste jaarprogramma's en leidershandboeken kwamen tot stand voor de vier leeftijdsgroepen (geledingen): jongknapen (8-12 jaar), knapen (12-14 jaar), jonghernieuwers (14-16 jaar) en hernieuwers (16-19 jaar). Voor de leiders en oudleden werd een jongvolwassenenafdeling in het leven geroepen, de ridders, die in sommige gouwen relatief succes had.

Na moeizame discussies werd de ideologie van de beweging in 1957 vastgelegd in de basiskeur (Jongvlaamse Staf van Leuven) en verder uitgewerkt in Jongvlaamse Staf van Schoten (1961) en Godinne (1963). De grondslag van de beweging berust op de integratie van de jeugdbeweging in een milieubeweging voor studerende; dit is de twee-eenheid van KSA-Jong-Vlaanderen. Deze integratie-idee werd krachtig geïnspireerd door de keur van Dakar, handvest van de Internationale Katholieke Studerende Jeugd (IKSJ), die mede door de KSA en de Vrouwelijke Katholieke Studerende Jeugd (VKSJ) opgericht werd (1958).

Op de weg naar de organisatorische integratie werd in 1958 een belangrijke stap gezet door de overbrenging van het algemeen secretariaat naar Brussel, dat onmiddellijk uitgebreid werd tot de centrale dienst van de beweging. Tegelijkertijd werden een nationale voorzitter, nationale proost en nationale secretaris benoemd. Het Algemeen Secretariaat van KSA-Jong-Vlaanderen nam het statuut aan van een vereniging zonder winstoogmerken en werd beheerd door de vijf gouwen, samen met de Verbondsleiding. In 1964 werd de eerste nationale leider aangesteld. De ontwikkeling van KSA gedurende de periode 1960-'70 kan niet losgemaakt worden van de algemene evolutie in de Katholieke Kerk en de samenleving sinds Vaticanum II: nadruk op de pedagogische autonomie en op het engagement in de maatschappij, groeiende toenadering en overleg met andere jeugdbewegingen, meest rechtstreeks met de VKSJ. Het ledenaantal schommelt tussen 20 en 22.000. KSA-Jong-Vlaanderen is lid van de Katholieke Jeugdraad en de IKSJ. Door het Ministerie van Nederlandse Cultuur is ze erkend met de kwalificatie van „jeugdbeweging”.

TIJDSCHRIFTEN: *Richten*, algemeen leidersblad (maandlijks); - *Vandaag*, maandblad voor studerende adolescenten, in samenwerking met VKSJ, VVKS en VVKM (vroeger Hernieuwen); - *Aktiekrant*, maandblad met suggesties voor hernieuwering in samenerking met VKSJ; - *Zeg*, blad voor jonghernieuwers (tweemaandelijks); - *Hiep*, maandblad voor knapen; - *Het Vendel*, maandblad voor jongknapen.

LITERATUUR: L. Vandenbergh, *De Katholieke Studentenactie K.S.A. in Oost- en West-Vlaanderen: historiek en situering* (Studiecentrum voor Jeugdproblematiek, Leuven, 1968 - gepolycopieerd); - J. van Echelpoel, H. Cammaer, e.a., *Jeugdwerk in Perspectief* (1969, hoofdstuk 2); - L. Vos, *Het A.K.V.S.*

in conflict met de geestelijke overheid - Nationalisme en kultuurflamingantisme in de katholieke Vlaamse Studentenbeweging 1919-1932 (onuitgegeven licentiaatsverhandeling Kath. Univ. Leuven, 1969).

KAREL PEETERS